

Uchwała nr 201
Rady Działalności Pożytku Publicznego
z dnia 21 maja 2026 r.
w sprawie projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie programu badań
statystycznych statystyki publicznej na rok 2027 (PBSSP 2027)

Na podstawie § 10 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie Rady Działalności Pożytku Publicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2052) oraz art. 35 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338), uchwała się, co następuje:

§1

1.1 Rada Działalności Pożytku Publicznego, zwana dalej „Radą”, opiniuje **pozytywnie** projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2027 (PBSSP 2027)

1.2 Rada uznaje, że projekt PBSSP 2027 został przygotowany zgodnie z wymogami ustawy o statystyce publicznej, w szczególności art. 18 ust. 1 oraz art. 25 ust. 1 pkt 1, co potwierdza zarówno konstrukcja dokumentu, jak i sposób jego opracowania opisany w uzasadnieniu. Podkreślenia wymaga również fakt, że projekt powstał w oparciu o szerokie konsultacje z administracją publiczną, samorządami, organizacjami społecznymi oraz środowiskiem naukowym, co nadaje mu charakter dokumentu dobrze osadzonego w realnych potrzebach informacyjnych państwa i społeczeństwa.

1.3. Rada zwraca uwagę, że dwuczęściowa struktura PBSSP 2027 – obejmująca z jednej strony opis badań, a z drugiej szczegółowe informacje o przekazywanych danych – znacząco zwiększa przejrzystość dokumentu. Taki układ ułatwia respondentom, w tym organizacjom pozarządowym, zrozumienie zakresu obowiązków sprawozdawczych oraz sposobu wykorzystania danych. Wprowadzenie symboli badań, jednoznacznych opisów celów, zakresów i źródeł danych, a także informacji o formach i terminach udostępniania wyników, sprzyja transparentności i buduje zaufanie do procesu statystycznego. Rada

docenia również konsekwentne podkreślanie zasad ochrony danych jednostkowych, w tym przypomnienie o bezwzględny obowiązywaniu tajemnicy statystycznej, co ma szczególne znaczenie dla organizacji pozarządowych często obawiających się nadmiernej ingerencji w ich działalność.

§ 2

Jednocześnie Rada uznaje za szczególnie istotne, aby wraz z przyjęciem PBSSP 2027 wzmocnić działania edukacyjno-informacyjne skierowane do organizacji pozarządowych oraz innych respondentów badań statystycznych. Rada rekomenduje przygotowanie materiałów, które w przystępny sposób pokażą, jak korzystać z danych GUS, jak poruszać się po zasobach statystyki publicznej oraz gdzie szukać danych przydatnych w działalności społecznej, eksperckiej i rzeczniczej.

2.1. W ocenie Rady GUS dysponuje ogromnym zasobem wartościowych danych, które mogą wspierać organizacje pozarządowe w diagnozowaniu potrzeb, planowaniu działań i prowadzeniu analiz – jednak dostęp do tych danych wymaga umiejętności, które nie są powszechne. Dlatego wskazane jest przygotowanie przewodników, krótkich filmów instruktażowych, webinarów oraz map tematycznych ułatwiających odnalezienie właściwych informacji.

2.2 Drugim obszarem wymagającym wzmocnienia jest edukacja dotycząca udziału NGO w badaniach statystycznych, w szczególności w badaniu SOF. Rada podkreśla, że w sektorze pozarządowym wciąż funkcjonują mity dotyczące sposobu doboru próby, w tym przekonanie, że „ciągle losuje się te same organizacje”. Tymczasem dobór próby wynika z precyzyjnych przesłanek metodologicznych, takich jak reprezentatywność, struktura sektora, typ działalności czy konieczność porównań między latami. Rada rekomenduje przygotowanie materiałów, które w jasny sposób wyjaśnią, dlaczego udział NGO w badaniach jest ważny, jakie decyzje publiczne opierają się na danych z SOF oraz jak wygląda proces doboru próby. Transparentna komunikacja w tym zakresie zwiększy zaufanie organizacji do badań statystycznych i poprawi jakość pozyskiwanych danych.

2.3. Rada wskazuje również na potrzebę rozważenia stworzenia stałego modułu informacyjnego dla NGO na stronie stat.gov.pl. Taki moduł mógłby zawierać aktualne

informacje o badaniach dotyczących sektora obywatelskiego, harmonogramy, odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania, materiały edukacyjne. Ułatwiłoby to organizacjom pozarządowym orientację w obowiązkach sprawozdawczych i zwiększyło ich świadomość roli statystyki publicznej.

§ 3

Rada wnosi o przekazanie niniejszej uchwały:

1. Prezesowi Głównego Urzędu Statystycznego;
2. Przewodniczącemu Komitetu do spraw Pożytku Publicznego.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Współprzewodniczący
Rady Działalności Pożytku Publicznego
Michał Braun
Maciej Kunysz